

Osrednja proslava Zveze slovenskih pregnancev

Vi pripovedujte, mi pa poslušajmo! 75 let od pregona

Če pripovedujemo, smo! - s parafrazo Lipušovega reka »Z jezikom smo ali nismo« je Zveza slovenskih pregnancev opozorila na pomen ohranjanja spomina.

Šentprimoz »Kdor ne pripoveduje, krade spomin svojim potomcem. Potomce pa prosim, poslušajte, kaj vam imajo povedati predniki in sprašujte jih.« S tem opozorilom in pozivom je predsednik Zveze slovenskih pregnancev (ZSP) Gregor Krištof minulo nedeljo že uvodoma podčrtal namen in pomen proslave ob 75-letnici nasilne izselitve okoli tisoč Slovencev s Koroškega 14. in 15. aprila leta 1942. Vodilo prireditve v kulturnem domu Danica v Šentprimozu »Če pripovedujemo, smo!« je bila parafraza navedka iz govora Florjana Lipuša ob prejemu Prešernove nagrade leta 2004 »Z jezikom smo ali nismo.« In kakor Lipuševa misel ostro kakor britev razjasnjuje bistvo za ohranitev slovenske kulture na Koroškem, geslo prireditve poudarja pomen spominske kulture. Zato je tudi moderator prireditve Stanko Wakounig pozval priče časa, da pripovedujejo, vse druge pa da naj poslušajo. »Med starejšo generacijo ni nikogar, ki ne bi dobil ran ali brazgotin zaradi slovenstva,« je opozoril bivši predsednik Slovenskega prosvetnega društva Danica in dodal: »Četudi imamo danes naklonjenega deželnega glavarja, to ne pomeni, da so čez noč izumrli sovražniki Slovencev.«

Kot potomka izseljencev in sodobna ustvarjalka je na proslavi brala iz svojih pesmi Verena Gotthardt (na klavirju in klarinetu sta jo izvrstno spremljali Doris in Lara Wakounig). »Slovenske družine so bile iz Koroške pregnane, ker so govorile slovensko, zdaj

pa ponekod doma počasi utihne slovenski jezik.«

Kot predstavnik Zveze koroških partizanov je Danilo Prušnik spomnil na izkušnje prijatelja Matevža Wieserja. V izseljeništvu ga je paznik zelo prebičal, da so mu brazgotine tudi na telesu ostale do danes. Prušnik pa se je pikro ozrl tudi na sedanji položaj na Koroškem. »V kakšnem svetu živimo danes? Deutsch ist Landessprache?!« Na razprtije okoli omembe Slovencev v deželni ustavi sta se odzvala tudi župan Železne Kaple Franc-Jozef Smrtnik (»Razočaran sem nad Koroško, ki po 75 letih ni zmožna priznati da smo«) in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Zdravko Inzko, župan Globasnice Bernard Sadovnik je naglasil, da je »naša naloga danes, da ohranimo slovenski jezik,« zvezna svetnica Ana Blatnik pa je prebrala pozdravno poslanico deželnega glavarja Petra Kaiserja (poslal jo je tudi predsednik države Alexander Van der Bellen).

V pogovoru s predsednikom ZSP Krištofom je o svojih spominih govorila Ana Urban, ki je bila pregnantna s sedmimi leti. Ker se je njen oče posmehljivo izrazil o kmetijski zaostalosti Nemcev, so ga poslali v kacet Dachau.

Zgodovinarica Brigitte Entner pa je pozvala vse, ki morebiti hranijo ali najdejo pisma, dnevnike ali slike iz izseljeništvu, naj jih dajo Slovenskemu znanstvenemu inštitutu v Celovcu, da jih skenirajo. Da bi se o spominih pripovedovalo in bralo.

Bojan Wakounig

Proslavo je pevsko obogatil mešani pevski zbor Danica iz Šentprimozja.

Bertram Schacher je predstavil svoj roman »Das Jakobshaus - die Deportation von Kärntner Slowenen 1941 in das fränkische Lager Haggenbüchach.«

Predsednica Društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič (iz Slovenije so pregnali 80.000 ljudi že leta 1941) je koroški ZSP predala spominsko listino.